

متن پرسش

سلام استاد: سؤالی در رابطه با «نان» داشتم چون شما در زندگی خصوصی خود تأکید دارید که خودتان «نان» را طبخ کنید و روایاتی در رابطه با ارزش «نان» آورده‌اید. حال چه اشکال دارد ما در عین احترام به «نان» از نانوایی خریداری کنیم که مطمئن هستیم آنچه را باید در طبخ «نان» انجام دهند، انجام می‌دهند؟

متن پاسخ

باسمه تعالی: سلام علیکم: البته در این شرایط متأسفانه مردم اهمیت شایسته به «نان» ندارند. حساسیت شما خوب است، ولی اجازه دهید برای جواب شما از چند روایت کمک بگیرم به خصوص نظرتان را ابتدا به روایت شماره ۱۰ جلب می‌کنم: ۱- عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ «عَلَيْهِ السَّلَامُ»: قَالَ كَانَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ «عَلَيْهِ السَّلَامُ»: «يَقُولُ لَا تَزَالُ هَذِهِ الْأُمَّةُ بِخَيْرٍ مَا لَمْ يَلْبَسُوا لِبَاسَ الْعَجَمِ وَ يَطْعَمُوا أَطْعَمَةَ الْعَجَمِ فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ ضَرَبَهُمُ اللَّهُ بِالذُّلِّ». کار این امت به خیر است تا آن زمان که لباس عجم (اشراف غیر عرب) نبوشند و خوراک‌های عجم نخورند؛ و چون چنین کنند، خدا آنان را خوار می‌کند. ۲- «أَنَّ عَلِيًّا «عَلَيْهِ السَّلَامُ» كَانَ لَا يُنْخَلُّ لَهُ الدَّقِيقُ». برای علی «عَلَيْهِ السَّلَامُ» آرد را نمی‌بیختند. ۳- قَالَ النَّبِيُّ «صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ»: «أَكْرَمُوا الْخُبْزَ فَإِنَّهُ قَدْ عَمِلَ فِيهِ مَا بَيْنَ الْعَرْشِ إِلَى الْأَرْضِ وَ الْأَرْضُ وَ مَا فِيهَا مِنْ كَثِيرٍ خَلَقَهُ». نان را گرامی دارید که آنچه میان عرش تا فرش است در آن کار کرده با آفریده‌های بسیارش. ۴- رسول خدا «صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ»: نان را گرامی دارید. گفتند: یا رسول الله گرامی داشتن آن چیست؟ فرمودند: چون پیش نهند چشم به راه جز آن نمانید. ۵- النَّبِيُّ «صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ»: «اللَّهُمَّ بَارِكْ لَنَا فِي الْخُبْزِ، وَ لَا تَفْرَقْ بَيْنَنَا وَ بَيْنَهُ». ۶- از حضرت رضا «عَلَيْهِ السَّلَامُ»: «قَالَ فَضْلُ خُبْزِ الشَّعِيرِ عَلَى الْبُرِّ كَفَضْلِنَا عَلَى النَّاسِ». برتری نان جو بر نان گندم چون برتری ماست بر مردم. «مَا مِنْ نَبِيٍّ إِلَّا وَ قَدْ دَعَا لِأَكْلِ الشَّعِيرِ وَ بَارَكَ عَلَيْهِ» هیچ پیغمبری عليهم السلام نبود مگر آنکه برای خورندگان نان جو دعا می‌کرد. «وَ مَا دَخَلَ جَوْفًا إِلَّا وَ أَخْرَجَ كُلَّ دَاءٍ فِيهِ وَ هُوَ قُوْتُ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ وَ طَعَامُ الْأَبْرَارِ أَبِي اللَّهِ أَنْ يَجْعَلَ قُوْتَ الْأَنْبِيَاءِ لِلْأَشْقِيَاءِ». و نان جو وارد هیچ بدنی نشود جز آنکه همه بیماریها از آن بیرون رود، نان جو قوت پیامبران و غذای نیکان است، و خداوند ابا دارد که خوراک انبیاء را به اشقیا دهد. عَنِ الصَّادِقِ «عَلَيْهِ السَّلَامُ» قَالَ: «لَوْ عَلِمَ اللَّهُ فِي شَيْءٍ شِفَاءً أَكْثَرَ مِنَ الشَّعِيرِ مَا جَعَلَهُ غِذَاءَ الْأَنْبِيَاءِ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ»، اگر خداوند در چیزی بیشتر از جو شفا سراغ داشت همان را خوراک انبیاء قرار می‌داد. ۷- «مَا دَخَلَ جَوْفَ الْمَسْلُوبِ مِنْهُ إِنَّهُ يَسْأَلُ الدَّاءَ

سَلَاً وَ قَالَ «عَلَيْهِ السَّلَام» نِعَمَ الدَّوَاءِ الْأَرَزُّ بَارِدٌ صَحِيحٌ سَلِيمٌ مِنْ كُلِّ دَاءٍ». هیچ چیز مانند برنج در بدن مسلمین وارد نشده، که بیماری را از بدن بیرون می‌کشد. و نیز فرمود: برنج داروی خوبی است، و طبیعت آن خنک است، از هر بیماری عاری می‌باشد. ۸- «الْخُبْزُ مُبَارَكٌ أَرْسَلَ اللَّهُ عَزَّ وَ جَلَّ لَهُ السَّمَاءَ مِدْرَاراً وَ لَهُ أَنْبَتَ اللَّهُ الْمَرْعَى وَ بِهِ صَلَّيْتُمْ وَ بِهِ صُمْتُمْ وَ بِهِ حَجَجْتُمْ بَيْتَ رَبِّكُمْ». نان مبارک است، خدا عزَّ و جلَّ از آسمان باران پیایی فرستاده و آن را رویانده است بدان است که نمازگزارید و بدان روزه توانید و بدان به حج روید. ۹- قَالَ رَسُولُ اللَّهِ «صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ»: «إِذَا أُتَيْتُمْ بِالْخُبْزِ وَ اللَّحْمِ فَأَبْدَءُوا بِالْخُبْزِ فَسُدُّوا بِهِ خِلَالَ الْجُوعِ ثُمَّ كُلُوا اللَّحْمَ». چون نان و گوشت براتان آوردند آغاز کنید به نان و با آن سد جوع کنید وانگه گوشت را بخورید. ۱۰- أَبَا عَبْدِ اللَّهِ «عَلَيْهِ السَّلَام» يَقُولُ: «شِرَاءُ الْحِنْطَةِ يَنْفِي الْفَقْرَ، وَ شِرَاءُ الدَّقِيقِ يَنْشِي الْفَقْرَ، وَ شِرَاءُ الْخُبْزِ مَحْقٌ». حضرت صادق می‌فرمایند: خرید گندم فقر را از بین می‌برد، و کسی که آرد بخرد زمینه‌ی ایجاد فقر را فراهم می‌کند و کسی که نان آماده بخرد مستقیماً بیچارگی و نابودی را برای خود ایجاد کرده است. ۱۱- قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ «عَلَيْهِ السَّلَام»: «يَا أَبَا الصَّبَّاحِ شِرَاءُ الدَّقِيقِ ذُلٌّ وَ شِرَاءُ الْحِنْطَةِ عِزٌّ وَ شِرَاءُ الْخُبْزِ فَقْرٌ فَتَعَوَّذُوا بِاللَّهِ مِنَ الْفَقْرِ». ابو الصباح کنانی گوید: امام صادق «عَلَيْهِ السَّلَام» به من فرمود: ای ابا الصباح خرید آرد خواری است، و خرید گندم عزت، و خرید نان تنگدستی و نیاز، و به خدا پناه برید از نیازمندی به مردم. ۱۲- أَنْ عَلِيّاً «عَلَيْهِ السَّلَام»: «كَانَ يُعَاتِبُ خَدَمَهُ فِي تَخْمِيرِ الْخَمِيرِ فَيَقُولُ هُوَ أَكْثَرُ لِلْخُبْزِ». علی «عَلَيْهِ السَّلَام» خدمتکارانش را در باره‌ی تخمیر و ورآمدن خمیر نان مورد بازخواست قرار می‌داد و می‌فرمود: آن نان را بیشتر می‌کند. ۱۳- «صَغُرُوا رُغْفَانَكُمْ فَإِنَّهُ مَعَ كُلِّ رَغِيفٍ بَرَكَةٌ...». رسول خدا «صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ» فرمودند: گرده‌های نان را کوچک بگیرید که با هر گرده، برکتی است جداگانه. «نَهَى الصَّادِقُ «عَلَيْهِ السَّلَام» عَنْ قَطْعِهِ بِالسَّكِينِ». امام صادق «عَلَيْهِ السَّلَام» از بریدن نان با کارد نهی کرد. ۱۴- «ابْعَثِي إِلَيْنَا بِحَرْفِ رَغِيفٍ يَابِسٍ مِنْ الَّذِي تُجَفُّهُ فِي التَّنُّورِ». ای غلام برو نزد فلانه زن و بگو یک تیکه گرده که در تنور خشک پخته شود بما بده. ۱۵- «إِهَانَةُ الْكِسْرَةِ مِنَ الْخُبْزِ تُورِثُ الْفَقْرَ». ۱۶- كَانَ أَبِي عَلِيٍّ بِنِ الْحُسَيْنِ «عَلَيْهِ السَّلَام»: «إِذَا رَأَى شَيْئاً مِنَ الْخُبْزِ فِي مَنْزِلِهِ مَطْرُوحاً وَ لَوْ قَدَّرَ مَا تَجَرُّهُ النَّمْلَةُ نَقَصَ قُوَّةَ أَهْلِهِ بِقَدْرِ ذَلِكَ». از ابی جعفر «عَلَيْهِ السَّلَام» که چون پدرم علی بن الحسین «عَلَيْهِ السَّلَام» می‌دید نانی در خانه‌اش افتاده گرچه به اندازه‌ی دم کش مورچه‌ای بود از قوت خاندانش به اندازه‌ی آن می‌کاست.